

Ferdi van der Ham

Ferdinand (Ferdinand) Alphons Marie van der Ham is geboren op 20 november 1916 in Voorburg . Hij was de zoon van Theodorus Johannes van der Ham (1879–1956) en Johanna Maria van der Drift (1878–1945). Hij had een broer Adrianus Marie (Adri) (1905–1994) en een zus Cecilia Marie (Cilie) (1909–1996). Zijn vader was in eerste instantie architect en wethouder in Den Haag.

Als Ferdi geboren wordt zit zijn 11 jaar oudere broer op het internaat 'Instituut St. Louis' in Oudenbosch. Het gezin is katholiek. In 1922 verhuisde het gezin naar Hilversum en twee jaar later naar Bilthoven waar zijn vader een houthandel begint. Ook zijn zus zit dan op een kostschool.

Ferdi gaat naar een katholieke lagere school in De Bilt. In de jaren 1925-1926 wordt in Bilthoven een nieuwe rooms-katholieke kerk gebouwd; Onze Lieve Vrouwe van Altijd durende Bijstand. Dit wordt de parochiekerk van de familie van der Ham.

In 1928 is hij actief bij de welpen, waarschijnlijk bij groep 1 in Bilthoven. Deze groep is in 1922 opgericht en Georger Medenbach de Rooij is er tot begin jaren 30 hopman. Hij krijgt aan het eind van het jaar tbc en verblijft een half jaar in een sanatorium in Apeldoorn. De welpen zijn zijn passie en hij is veel in de bossen van Bilthoven te vinden. In het najaar van 1930 gaat hij naar het katholieke internaat 'Rolduc' in Kerkrade.

Zijn eigen uithuizigheid en dat van zijn ouders bevordert het gevoel voor zelfstandigheid van Ferdi. Dat kan hij later, als hij volledig aan zijn lot is overgelaten, goed gebruiken. Ferdi blijft in klas 2 zitten en verlaat in de Paasvakantie van 1934 de school. Hij is dan zeventien jaar oud en gaat werken bij zijn vader in het bedrijf.

In zijn vrije tijd sluit Ferdi zich aan bij de verkenners en later bij de voortrekkers. In het familiearchief liggen twee foto's van hem, beide in verschillende kledij, genomen in 1935, als hij achttienjaar oud is. Avontuur in georganiseerd verband beleven, ligt hem wel. Hij is een teamspeler. Ferdi draagt nog lang het burgerinsigne van de padvinderij op zijn colbert.

Net als zijn broer Adrie, meldt Ferdi zich aan bij de Vrijwillige Landstorm. Hij probeerde de kaderopleiding te volgen, maar moet na enige tijd genoeg nemen met de opleiding tot soldaat. Hij wordt tirailist en behaalt een verbandakte

Vier jaar later gaat hij werken in de houthandel van een oom om het vak verder te leren.

In Bilthoven heeft Ferdi een kring van vrienden om zich heen verzameld. Hij is populair. In de zomer zijn ze te vinden in het natuurbad 'De Biltse Duinen'. Hij ontmoet er zijn vrienden Hans de Leeuw, Pieter ter Beek, Henk en Joep Huffener en Jacques Dijksterhuis. Als er een flink briesje staat, trekken ze naar de Loosdrechtse plassen. Ferdi heeft daar een

zeilboot. Ferdi staat onder zijn vrienden bekend als een charmante kerel, vol zelfvertrouwen, vriendelijk, makkelijk in de omgang en met gevoel voor humor. Hij is sportief, speelt tennis, zeilt, schaatst en zwemt op niveau, is muzikaal en speelt klarinet in een jazzorkest onder de naam 'Melodymakers'.

Bij de inval van de Duitsers, in de meidagen van 1940, vocht hij mee bij de Grebbeberg. Op de dag van de capitulatie arresteerden de Duitsers hem. Na een paar maanden gevangenschap in Gouda kwam hij weer vrij. Als gemeenteambtenaar kon hij aan de slag bij de burgerlijke stand van de gemeente De Bilt. Hij maakte van de gelegenheid gebruik om bevolkingsdocumenten te wijzigen en te laten verdwijnen.

Samen met plaatsgenoot Zus Boerma-Derksen verleende hij hulp aan onderduikers, voornamelijk Joodse kinderen. Ze zochten onderduikadressen en bezorgden bonkaarten en geld. Ook maakte Ferdi spionagetekeningen van Duitse versterkingen. Toen zijn verzetsactiviteiten een grotere rol in zijn leven gingen spelen en de bezetter daar lucht van kreeg, verscheen hij niet meer op zijn werk. Medio 1942 besloot hij onder te duiken. Als lid van een knokploeg was Ferdi betrokken bij overvallen op distributiekantoren, wapenvervoer, liquidaties van gevaarlijke personen en een mislukte poging tot bevrijding van gevangenen.

Op 10 mei 1944 probeerde de Sicherheitspolizei hem op het Centraal Station van Utrecht te arresteren. Schietend zag hij kans te vluchten, maar voorbijgangers brachten hem ten val waardoor de Sipo hem kon overmeesteren. Hij werd gevangen gezet in het Oranjehotel in Scheveningen en zat in cel 422. In het in memoriam in het jaarboek van het Internaat Rolduc, staat bij Ferdi vermeld dat hij de leider van een Knokploeg (KP) uit Amsterdam zou zijn. En dat een poging om hem na zijn arrestatie uit de gevangenis in Scheveningen te ontzetten, weliswaar ondernomen is, maar niet krachtig is doorgevoerd.

Op 15 mei 1944 werd hij wegens sabotage ter dood veroordeeld en de dag erna gefusilleerd met drie andere verzetsmensen in de duinen bij Overveen. Hij werd begraven op de Eerebegraafplaats Bloemendaal te Overveen.

In de loop van 1946 verschijnt het jaarboek van het internaat Rolduc. Het boek begint met het vermelden van een 'Ere-galerij' van oud-Rolducse helden. Drie gefusilleerden, waaronder Ferdinand van der Ham, worden genoemd. Hij wordt herdacht op het Monument voor de vrijheid in Leidschendam.

Meer informatie

[Ferdinand Alphons Marie van der Ham |](#)

[Orlogsgravenstichting](#)

[Ferdinand Alphons Marie van der Ham | Erelijst van Gevallenen 1940-1945](#)

[Dodenboek Oranjehotel - Nationaal Archief | Nationaal Archief](#)

[Ferdinand Alphons Marie van der Ham | Digitaal Namenregister Oranjehotel gedenkboek-oranjehotel-namenlijsten-van- 103.pdf](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.